

Overgangen fra Uddannelse til Arbejdsliv

*– En Kvalitativ Undersøgelse af Humanistiske Kandidaters Overgang til Arbejdsmarkedet:
Oplevelser, Udfordringer og Muligheder efter Afsluttet Uddannelse ved Roskilde Universitet.*

Klara Tynell Eriksen

Bachelorprojekt i Arbejdslivsstudier

2023

Vejleder: Klaus Tranetoft Nielsen

Anslag: 71.898

Abstract

This paper examines how humanities graduates from Roskilde University (RUC) experience the transition to work life, highlighting the challenges in the changing job market and educational landscape. Utilizing a qualitative methodology through interviews with five humanities graduates, the research provides insights into their subjective experiences during this transitional phase. Incorporating transition and employability theory, the paper examines the graduates' journey through critical life changes in the context of career development. The theoretical framework, based on phenomenology, explores the concept of reality as shaped by individual perceptions. Key findings reveal the transition's varied nature, shaped by personal decisions and external factors, and underscore significant psychological challenges like uncertainty, identity crises, and self-doubt, often intensified by job search struggles. The study also identifies a gap in the educational institution's role in aligning skills with market needs. Additionally, it addresses societal views on the value of humanities degrees and advocates for greater recognition of their unique competencies in a dynamic job market. The study concludes with suggestions for further research to facilitate smoother and more individual-focused transitions for humanities graduates into the workforce.

Indhold

1 Indledning	5
1.1 Problemfelt.....	5
1.2 Projektets bidrag	7
1.3 Problemformulering	8
1.3.1 Begrebsafklaring.....	8
2 Videnskabsteori	9
2.1 Livsverden	10
3 Teori	11
3.1 Overgang	11
3.2 Employability	12
4 Metode	13
4.1 Forskningsmetode og strategi	13
4.1.1 Semistrukturerede livsverdensinterviews	13
4.1.2 Udarbejdelse af interviewguide	14
4.1.3 Udvalgelse af informanter	14
4.1.4 Udførelse af interviews	15
4.2 Analysestrategi og behandling af interviewdata	16
4.3 Kvalitetsvurdering.....	17
4.3.1 Gennemsigthed og generaliserbarhed	17
5 Analyse	18
5.1 Overgangens realiteter.....	18
5.1.1 At finde motivationen igen og igen	18
5.1.2 Et spil	20
5.1.3 Delkonklusion.....	20
5.2 Arbejdsmarkedets forventninger versus egne kompetencer	21
5.2.1 Hvorfor havde jeg ikke et studierelevant job?	21
5.2.2 At være ledig er et fuldtidsjob.....	22
5.2.3 Delkonklusion.....	23
5.3 Uddannelsesinstitutionens rolle i overgangen	23
5.3.1 Manglende forberedelse.....	23
5.3.2 At tage sagen i egen hånd	24
5.3.3 Delkonklusion.....	25
5.4 Selvopfattelse og identitet	25
5.4.1 Har jeg det der skal til?	26
5.4.2 Et identitetstab.....	26
5.4.3 Delkonklusion.....	27
6 Diskussion	28
6.1 Empiriske resultater	28
6.1.1 Overgangens teoretiske bidrag.....	28
6.1.2 Employability-teoriens bidrag.....	29
6.1.3 Teorierne i samspil	30
6.1.4 Nye indsigter?	31
7 Konklusion	32

8 Perspektivering	33
Litteraturliste	34

1 Indledning

Overgangen fra uddannelse til arbejdslivet er et centralt emne i en tid, hvor arbejdsmarkedet og uddannelseslandskabet er i konstant forandring. Projektet belyser dette komplekse emne ved at undersøge perspektiverne hos de centrale aktører i denne overgangsproces: individerne. Projektet fokuserer på humanistiske kandidater fra RUC og deres oplevelser med overgangen, og belyser de problemstillinger de formidler i deres beretninger om denne afgørende periode.

1.1 Problemfelt

Følgende afsnit gennemgår en række forskning inden for overgangen til arbejdsmarkedet. Jeg ønsker at belyse måden hvorpå emnet tilgås på i eksisterende studier, samt relevante tematikker der kan læses frem. Afsnittet er rammesættende for projektets udformning og muliggør identifikationen af de centrale problematikker og teorier der er blevet anvendt i behandlingen af disse, samt hvilke fund der er blevet gjort. Formålet er at placere projektet i forskningsfeltet, samt at klarlægge hvordan emnet er relevant i en arbejdslivssammenhæng. Samtidig præsenteres nogle af de begreber som teoretiseres i projektet. Problemfeltet skal ses som en retfærdiggørelse af projektets bidrag, samt påvise problemets relevans.

Inden for forskningen anses overgangen som perioden, der strækker sig fra fuldførelsen af en uddannelse til integration på arbejdsmarkedet og beskrives som en afgørende fase for alle kandidater (Coertjens et al. 2017; Jørgensen 2009). Teknologisk udvikling og globalisering spiller en afgørende rolle for den øgede usikkerhed i overgangen (Hvid 2006; Jørgensen 2021). Det accelererende arbejdsmarked, som følge af disse faktorer, skaber en uforudsigelig overgangsperiode, hvilket øger kravene og behovet for specialisering hos kandidaterne (Coertjens et al. 2017; Jørgensen 2021). Trods dette er arbejdsløsheden faldende blandt nyuddannede, med øget arbejdskraftsefterspørgsel grundet fremdrift i den danske økonomi (Mortensen 2023). Dog er 15% af humanistiske kandidater fra 2021, fortsat arbejdsløse to år efter endt uddannelse, selvom ledigheden for denne gruppe er faldet. Dette skyldes en reduceret kapacitet på uddannelser med øget langtidsledighed (ibid.). Dansk Industri har fastslået, at strengere adgangskrav og færre studiepladser på humanistiske uddannelser er nødvendige, da disse kandidater i mindre grad bidrager til produktivitet og vækst (Ellis 2010). Selvom den faldende

ledighed blandt nyuddannede synes positivt, afspejler det ikke den individuelle oplevelse af overgangen. I en undersøgelse beskriver 42% af nyuddannede, og 51% af nyuddannede humanister, overgangen som værende svær. Blandt de adspurgte kandidater er 35% enige i, at *"det er svært for dem [de nyuddannede] at gennemskue og formidle, hvordan deres kompetencer kan bruges i praksis."* (Uddannelses- og Forskningsministeriet 2021).

I forskningen anses overgangen som afgørende og tilegnelsen af kompetencer og erfaringer bør påbegyndes under uddannelsen, for at optimere forudsætningerne (Coertjens et al. 2017). Uddannelsesinstitutionens rolle, samt hvorvidt studieordningerne bør tilpasses arbejdsmarkedets behov, diskuteres ligeledes. En vellykket overgang forudsætter en kongruens mellem uddannelsen og arbejdet. Der er konsensus om, at den studerende aktivt skal deltage i sin egen overgangsproces (ibid.). Akademiske kvalifikationer opfattes som en betydelig dimension af de studerendes beskæftigelsesegnethed, men studerende har i stigende grad behov for at tilføre værdi til disse for at opnå en fordel på arbejdsmarkedet (Tomlinson 2008).

I lignende forskning undersøges begrebet employability, som teoretiseres senere i projektet og defineres som de færdigheder, der øger dimittenders chancer for at opnå ansættelse og succes i arbejdslivet (Yorke 2006). Samspillet mellem teori og praksis betragtes som en væsentlig faktor for employability, hvor de studerendes valg er centrale (Harvey 2001; Knight & Yorke 2003; Støren & Aamodt 2010). Balancen mellem teori og praksis under uddannelsen forudsætter en tilknytning mellem uddannelse og arbejde, hvilket øger employability og forberedelserne på overgangen (Knight & Yorke 2004). Begrebet er tidligere blevet anvendt med henblik på at tilpasse den studerendes kompetencer til at gavne virksomhederne (Harvey 2001; Yorke 2006). Tilgangen kritiseres for sin ensidighed og manglende hensyn til individets handlinger (Harvey 2001; Andreasen og Rasmussen 2023; Støren & Aamodt 2010; McQuaid & Lindsay 2005). Her skelnes der mellem institutionel employability og individuel employability, hvilket bidrager til projektets forståelse af begrebet (ibid.).

Flere forskningsprojekter tager afsæt i mismatchbegrebet, som refererer til diskrepansen mellem de uddannelsesmæssige kvalifikationer, og dem der efterspørges på arbejdsmarkedet (Støren & Aamodt 2010; Næss & Wiers-Jenssen 2022). I konteksten af mismatchforskning er jobsøgningsstrategier og deres indflydelse på en vellykket overgang blevet undersøgt kvantitativt inden for bl.a. kunst, humaniora og samfundsvidenskab (AHSS). AHSS-kandidater oplever generelt længere ledighedsperioder, lavere løn og vanskeligheder med at finde sig til rette på

arbejdsmarkedet (Abel & Deitz 2017; Okay-Somerville & Scholarios 2022; Lyonette et al. 2017). En af de afgørende faktorer for ansættelse som nyuddannet er: “[...] *experience as a result of previous work, whether a previous full-time job or extracurricular work undertaken on a part-time basis by graduates.*” (Harvey 2001). Her tilskrives erhvervserfaring stor betydning for en succesfuld overgang. Flere studier undersøger problemet fra et økonomisk perspektiv og ofte med afsæt i humankapitalteori (Caroleo & Pastore 2015; Tomlinson 2008; Allen & Van der Velde 2001). Ifølge Tomlinson eksisterer der to opponerende fortolkninger af employability-begrebet, hvoraf den ene er den førnævnte humankapitalteori og den anden er konfliktteorien (Tomlinson 2008).

Employability- og overgangsbegrebet, som jeg har beskrevet i ovenstående, bidrager til projektets tematiske analyse og udfoldes i yderligere teori afsnittet. De er rammesættende for måden, hvorpå jeg tilgår de tematikker, som er opstået i den indsamlede empiri. De giver et videnskabeligt indblik i hvordan mine analytiske iagttagelser bekræfter de teoretiske påstande, bidrager til nye perspektiver og afviger fra den teoretiske ramme. Det er væsentligt at fremhæve, at jeg tilskriver litteraturgennemgangen et behov for en mere nuanceret tilgang til forskningsfeltet, med fokus på den individuelle oplevelse. Mens den eksisterende forskning bidrager med vigtige kvantitative indsigter, er der en klar mangel på dybdegående, kvalitativ forståelse af de personlige aspekter af overgangen fra uddannelse til arbejdsliv. Det er afgørende at anerkende, at overgangen fra uddannelse til arbejdsliv er en kompleks og personlig proces, som ikke kan anskues gennem statistik alene.

1.2 Projektets bidrag

Med afsæt i den eksisterende forskning ser jeg en manglende kvalitativ tilgang til forskningen af overgangen. Der er en tendens til, at forskningen er bred og svær at overføre til en specifik kontekst. Studierne lægger vægt på de omstændigheder der øger employability i overgangen, men har ikke medregnet individets oplevelser. Denne proces involverer ikke blot erhvervelsen af færdigheder og job, men individets egen udvikling, håb, og udfordringer. I dette projekt vil jeg tilføre forskningsfeltet en dybdegående kvalitativ analyse af, hvordan disse faktorer opleves i en konkret sammenhæng. Med fokus på humanistiske kandidater fra RUC vil jeg undersøge,

hvordan deres oplevelser placerer sig inden for eksisterende studier samt hvordan de bidrager til ny viden og en helhedsorienteret forståelse af overgangen fra uddannelse til arbejdsmarkedet.

1.3 Problemformulering

Projektet undersøger hvordan de humanistiske kandidater oplever overgangens kompleksitet. Det undersøges, hvorledes de beskriver deres erfaringer med forberedelserne til arbejdsmarkedet i løbet af deres uddannelse, samt hvad de har oplevet som nyuddannede for at finde en plads i arbejdslivet, ud fra følgende problemformulering:

Hvordan oplever nyuddannede humanister fra Roskilde Universitet overgangen fra uddannelse til arbejdsmarkedet, og hvilke udfordringer og muligheder står de over for?

1.3.1 Begrebsafklaring

Humanistiske kandidater refererer i dette projekt til fem unge mennesker, som alle har læst en humanistisk kandidat på RUC. De har hver især inden for de sidste 5 år færdiggjort forskellige *humanistiske uddannelser*, herunder kommunikation, arbejdslivsstudier, psykologi, performance design og kultur-og sprogødestudier. Der er fokus på hvordan de har oplevet *overgangen*, som i dette projekt begynder allerede i løbet af studietiden og ender ved indtræden på arbejdsmarkedet. *Employability* betegner både uddannelsesinstitutionens ansvar for at fremstille ansættelsesparate kandidater, men dækker også over individets egne handlinger og valg i overgangen.

2 Videnskabsteori

Projektets videnskabsteoretiske ståsted tager udgangspunkt i den *fænomenologiske tradition*. Denne danner grundlag for måden jeg søger at opnå viden på og er gennemgående for projektet. Brugen af den kvalitative metode samt hvordan jeg analyserer de humanistiske kandidaters oplevelser i projektet vil derfor ligeledes være inspireret af fænomenologien.

I den fænomenologiske vidensforståelse anses virkeligheden altid som en individuel vurdering og betragter menneskers intersubjektive måder at skabe deres sociale omverden på (Juul 2012, 65). Således opstår objektiv erkendelse udelukkende gennem subjektets erfaringsverden (ibid., 67). Fænomenologiens epistemologi fokuserer på hvordan vi opnår viden gennem direkte oplevelser snarere end gennem teoretiske koncepter. Projektet er overvejende influeret af denne forståelse, som betoner subjektivitet, bevidsthed og den umiddelbare erfaring som grundlaget for erkendelse (ibid., 66). I erkendelsen af, at verdenen erfares gennem subjektets møde med fænomener, bliver de humanistiske kandidaters oplevelser med overgangen fra uddannelse til arbejdsmarkedet en central kilde til viden i projektet. Dette forudsætter en forståelse af, at den sociale virkelighed nødvendigvis også må kunne betvivles, som fører til den *fænomenologiske reduktion* (ibid., 69-70).

For at udføre projektet, er det nødvendigt at suspendere vurderingen af, hvorvidt indholdet af en oplevelse eksisterer eller ej. Konceptet kan forstås som en proces af 'at sætte i parentes', også kaldet *epoché*, hvor man ser bort fra almindelig og videnskabelig forforståelse af fænomener, for at opnå en upartisk beskrivelse af deres essens (Kvale & Brinkmann 2015, 49; Juul 2012, 70). Epoché har ifølge Husserl fokus på fænomenologisk refleksion, som handler om at skabe en fordomsfri tilgang til forskningen og bidrager i projektet til at sikre, at teorier ikke står i vejen for informanternes perspektiver (Juul 2012, 71). Jeg er bevidst om, at informanternes oplevelser er valide, da deres livsverdener er forskellige. Jeg er derfor bevidst om, at det er vanskeligt at tilgå 'sagen selv' uden en vis forforståelse (ibid., 73). Dog forsøger jeg at forholde mig overvejende induktivt i min behandling af empirien (Kvale & Brinkmann 2015, 258-259). Idet jeg som forsker umuligt kan træde helt ud af min egen livsverden, sørger jeg for at stille mig undrende overfor informanternes erkendelser (Juul 2012, 75).

2.1 Livsverden

Således bliver fænomenologien afgørende for at opnå en dybdegående forståelse af emnet, samt informanternes livsverden. Livsverdensbegrebet henviser til *"den verden, vi lever i og tager for givet. Der er den førvidenskabelige erfaringsverden, som vi er fortrolige med og ikke sætter spørgsmålstegn ved."* (Juul 2012, 80). I projektet er det nødvendigt at betragte begrebet som Husserl beskriver det – som mere end blot en statisk og universel virkelighed (ibid., 81). Det anvendes som en dynamisk størrelse, der formes af subjektive oplevelser og forhandles i dialogen. Livsverdensbegrebet er ikke en absolut sandhed, men en flertydig realitet, der åbner for forskellige fortolkninger (ibid.). Livsverdensforståelsen i projektet er både central og baseret på anerkendelsen af, at fænomenet er genstand for forhandling. I interviewsituationen skaber informanterne deres egne betydninger af deres livsverden gennem dialog. Livsverden er ikke blot noget vi opfatter, men noget vi er med til at forme gennem interviewsamtalen.

Jeg erkender, at interviewsituationen har indflydelse på informanternes refleksioner og udtalelser. Dog er det som interviewer min pligt at være åben overfor nye fænomener og søge at indhente forudsætningsløse livsverdensbeskrivelser fra informanterne (Kvale & Brinkmann 2015, 51). Den fænomenologiske tilgang er med til at sikre, at de opdagelser der gøres i løbet af undersøgelsen, forbliver autentiske og ikke forceres af min egen forudindtagethed.

3 Teori

Følgende afsnit teoretiserer begreberne *overgang* og *employability*, som bidrager til at placere projektundersøgelsen i en relevant forskningskontekst og er rammesættende for diskussionen af de empiriske fund.

3.1 Overgang

Begrebet overgang (transition) kan overordnet beskrives som en tilpasningsfase præget af uvished, hvor individet bevæger sig fra et genkendeligt stadie, til en ny og ukendt situation (Musamali 2018). I projektet teoretiseres overgangen fra studielivet til arbejdslivet som et dynamisk område, hvor to ståsteder mødes – den tidligere stabile uddannelsesperiode erstattes af en tid præget af usikkerhed (Jørgensen 2021, 182). Jørgensen formulerer en teoretisk ramme for overgangen fra uddannelse til arbejdslivet, der belyser unges håndtering af overgangens risici og muligheder, samt de institutionelle rammer (Jørgensen 2009, 67). Han betoner to centrale svagheder i opfattelsen af overgangen. Den politiske opfattelse ser unge menneskers vej mod arbejdslivet som en lineær og rationel proces, hvor valg træffes baseret på tydelige signaler fra arbejdsmarkedet (Jørgensen 2009, 68). Denne er baseret på en økonomisk logik, hvor målet er at gavne samfundet. Politisk fokuseres der derudover ofte på specifikke emner som frafald, præstationer og ungdomsarbejdsløshed, drevet af internationale sammenligninger (Jørgensen 2009, 69). Jørgensen inddeler ligeledes overgangen i to forskningsfelter: individets eget aktørskab og oplevelser i mødet med overgangen, som en ny livsfase, der kan være præget af udfordringer og frihedsfølelser og de strukturelle rammer for overgangen, såsom institutionelle aspekter, som varierer på tværs af uddannelser og fag (Jørgensen 2021, 182).

"[...]overgangssystemet må betragtes som en selvstændig institutionel konfiguration, der ikke kan reduceres til at være et resultat af aktørernes samlede praksis. Samtidig må de unges valg og veje betragtes som formet af overgangssystemet, men ikke som determineret. Aktørerne er nok præget af deres sociale vilkår, men de er også medskabere af deres egne biografier, og dermed ubestemte og individuelt forskellige" (Jørgensen 2021, 197)

Citatet antyder, at overgangen til arbejdslivet er en kompleks proces, der ikke blot er summen af individets handlinger, samt at unge ikke altid træffer målrationelle valg, samt at overgangen ikke er en simpel, lineær proces (Jørgensen 2009, 71). Dette fremhæver således behovet for en mere nuanceret forståelse af overgangen fra uddannelse til arbejdslivet og er med til at forme projektets teoretiske rammeværk, og bidrager til at facilitere et kritisk element i diskussionen (Jørgensen 2009, 81).

3.2 Employability

Employabilitybegrebet kan beskrives som: “[...] a set of achievements – skills, understandings and personal attributes – that make graduates more likely to gain employment and be successful in their chosen occupations, which benefits themselves, the workforce, the community and the economy.” (Yorke 2006). Med denne teoretiske vinkel må dimittender besidde færdigheder og personlige egenskaber, for at øge deres evne til at komme i beskæftigelse (Madsen 2019). Trods denne definition eksisterer der i forskningen ikke konsensus om hvilke specifikke færdigheder der er tale om (Suleiman 2016). Projektet anvender begrebet som ramme for at forstå humanistiske kandidaters overgangserfaringer, differentierende mellem institutionel employability, som er RUC's forberedelse af studerende og individuel employability, som er studerendes personlige valg og handlinger (Harvey 2001).

Tomlinson diskuterer, jf. problemfeltet, to hovedsynspunkter i forholdet mellem uddannelse og arbejdsmarkedet: humankapitalteorien og konfliktteorien (Tomlinson 2008, 49). Humankapitalteorien foreslår, at uddannelse bidrager til økonomisk vækst og individuel beskæftigelsesevne, gennem udvikling af færdigheder og viden. Han kritiserer senere denne for at være begrænsende for forståelsen af employability-konceptet (ibid., 58). Derimod hævder den positionelle konfliktteori, at uddannelse primært tjener til at skabe social adskillelse og ikke afspejler en reel efterspørgsel efter højtuddannede arbejds kræfter (ibid., 50). Hans udlægning af employability rammesætter den moderne studerendes udfordringer og nødvendigheden af at tilpasse sig et arbejdsmarked, hvor akademiske præstationer alene, ikke er tilstrækkelige for at sikre jobmuligheder (ibid., 51; 59). I projektet bidrager employabilityteorien med at forstå vigtigheden af at kombinere akademiske kvalifikationer med praktiske færdigheder og erfaringer for at forbedre en persons jobmuligheder, hvilket berøres i diskussionen.

4 Metode

Afsnittet præsenterer projektets metodologiske vinkel, herunder forskningsstrategi, empiriindsamling og analyse. Forskningsmetoden er forankret i kvalitative interviews, for at tilvejebringe indblik i de studerede fænomener. Forskningsstrategien er afstemt med problemformuleringen og spiller en central rolle i undersøgelsens struktur. Derudover diskuteres gennemsigtighed og generaliserbarhed, samt etiske overvejelser i interviewenes udførelse (Brinkmann & Tanggaard 2015, 31).

4.1 Forskningsmetode og strategi

Projektet anvender en kvalitativ forskningsmetode, hvilket er udvalgt for at opnå forståelse af de humanistiske RUC-uddannedes oplevelser, og understøtter projektets fænomenologiske ramme. Denne tilgang baserer sig på fænomenologiske principper, hvor viden opstår fra informanternes ufortolkede oplevelser (Juul 2012, 99). Hensigten er at udforske informanternes erfaringer med overgangen til arbejdsmarkedet. Den kvalitative metode er valgt for dens evne til at fange menneskelige oplevelser og forståelser, hvilket er essentielt i mødet med forskellige fænomener (Brinkmann & Tanggaard 2015, 13). Valget af enkeltpersonsinterviews som primær dataindsamlingsmetode er strategisk, idet det muliggør en indgående undersøgelse af humanisternes individuelle erfaringer (ibid., 31). Forskningsmetoden og -strategien danner grundlaget for hele undersøgelsens tilgang og er nøgleelementer i de resultater og iagttagelser, der fremlægges i projektet (Jensen & Kvist 2016, 45).

4.1.1 Semistrukturerede livsverdensinterviews

I det kvalitative forskningsinterview produceres viden gennem hverdagssamtalen, der finder sted mellem forsker og informant (Kvale & Brinkmann 2015, 20). I dette projekt anvendes semistrukturerede livsverdensinterviews for at indsamle dybdegående data. Denne metode er valgt for sin evne til at frembringe detaljeret indsigt i informanternes personlige oplevelser og perspektiver. Gennem en naturlig, dialogbaseret tilgang, opnås således en forståelse af informanternes livsverden (Kvale & Brinkmann 2015, 17; Brinkmann & Tanggaard 2015, 31).

Et tilvalg af en metode er et naturligt fravalg af en anden. Denne overvejelse danner grundlag for valget af enkeltpersonsinterviewet som metoden for projektets empiriindsamling (Poulsen

2019, 97). Interviewene er strukturerede nok til at sikre dækning af nøgleområder, samtidig med at de er fleksible nok til at udforske uventede indsigter (Brinkmann & Tanggaard 2015, 177). En vigtig del af metoden er anerkendelsen af, at interviewene ikke er neutrale. Spørgsmålene kan påvirke informanternes svar, hvilket kræver løbende refleksion over interviewteknikker og -strategier (Brinkmann & Tanggaard 2015, 30). Denne tilgang er relevant for projektets vidensforståelse, idet den tillader forskeren at dykke ned i informanternes subjektive oplevelser og udfordringer i overgangen.

4.1.2 Udarbejdelse af interviewguide

Interviewguiden fungerer i projektet som et redskab, der hjælper forskeren med at skabe rammerne for samtalen (bilag 1). Den leder dialogen hen imod de tematikker, som jeg ønsker at blive klogere på, men er samtidig åben overfor, at informanternes oplevelser kan lede til andre temaer. Interviewguiden indeholder overordnede spørgsmål, der kan følges mere eller mindre, afhængigt af interviewets forløb (Kvale & Brinkmann 2015, 185). Jeg er bevidst om projektets vidensforståelse og har formuleret spørgsmål, der bringer informantens livsverden i spil. Spørgsmålene er ikke direkte styret af teorien og gør plads til informantens subjektive holdninger og refleksioner, samt eventuelle afvigende perspektiver. Jeg har forsøgt at fastholde en kritisk bevidsthed om min forudindtagede viden, hvilket udfoldes i nedenstående afsnit (Kvale & Brinkmann 2015, 52). Dette er en forudsætning for at kunne bringe den fænomenologiske reduktion i spil, og sikre, at informanternes fortællinger fremtræder mere upåvirkede (Brinkmann & Tanggaard 2015, 229). Interviewguiden er således mere end blot en række spørgsmål. Den fungerer som en vejledning for de tematikker, jeg har været interesseret i at udforske fra informanternes perspektiv. Min tilgang til empirien er således overvejende induktiv, men sammenholdes med teorien i diskussionen. Disse tilvalg afspejler, at undersøgelsens tilblivelse ikke er en lineær proces, men snarere en erkendelsesproces, hvor projektets elementer revurderes og tilpasses løbende (Jensen & Kvist 2016, 40).

4.1.3 Udvalgelse af informanter

Det er afgørende at identificere informanter, hvis erfaringer bidrager til besvarelse af problemformuleringen (Poulsen 2019, s. 100). Udvalget af informanter til projektet har været

udfordrende, da det viste sig vanskeligt at finde og rekruttere dem, der opfyldte kriterierne for at skabe de bedste forudsætninger for undersøgelsen. Kriterierne omfattede primært, at informanterne havde afsluttet en humanistisk kandidatuddannelse på RUC. Derudover fokuserede jeg oprindeligt på nyuddannede fra 2023, men på grund af rekrutteringsvanskeligheder udvidede jeg kriterierne til at omfatte kandidater der blev uddannet i 2018 eller senere. Andre demografiske faktorer som køn og beskæftigelsesstatus blev vurderet som værende mindre relevante for dette studie, idet fokus lå på informantens viden om overgangen fra uddannelse til arbejdslivet. Informanterne blev fundet via LinkedIn, hvor jeg gennemsøgte profiler fra RUC og udvalgte dem med en humanistisk baggrund. Efter at have etableret kontakt gennem LinkedIns InMail, anvendte jeg snowball-metoden for yderligere rekruttering (Bryman 2021, 177). Dette resulterede i rekrutteringen af fem kvalificerede humanistiske kandidater fra RUC (se tabel 1).

Informant	Uddannelse	Bilag
Mads	Kommunikation og Kultur- og sprogødestudier	2
Frederik	Arbejdslivsstudier og Kultur- og sprogødestudier	3
Johannes	Psykologi og Pædagogik	4
Rikke	Arbejdslivsstudier og Virksomhedsstudier	5
Mette	Kommunikation og Performance Design	6

Tabel 1: Informantoversigt

Det er værd at påpege, at jeg i forbindelse med rekrutteringen har været bevidst om diversiteten inden for humanistiske felter, idet der forekommer variationer i såvel forudsætninger som oplevelser og uddannelsernes faglige indhold. Samtlige informanter besidder forskellige kompetencer inden for deres tværfaglige uddannelsesbaggrunde, der alle tilhører den bredere kategori af humanistiske discipliner.

4.1.4 Udførelse af interviews

Det er afgørende at etablere tillid mellem interviewer og informant for at sikre et udbytterigt interview, hvortil jeg fandt den indledende interaktion vigtig (Poulsen 2019, 106; Kvale & Brinkmann 2015, 183). Jeg lagde vægt på at være imødekommende, klargøre interviewets formål og

understrege, at der ikke var rigtige eller forkerte svar. Aktiv lytning og interesse var nøgleelementer for at opbygge tillid.

I begyndelsen af hvert interview, etablerede jeg smalltalk, takkede for deltagelsen, og fik samtykke til lydoptagelse og brug af informantens fornavn. De fleste interviews varede omkring en time, hvor længden afhang af informantens villighed til at dele og dybden af samtalen. Selvom planen oprindeligt var at gennemføre alle interviews fysisk, måtte nogle af dem af logistiske årsager omlægges til at foregå online via Teams. Dette skyldtes både geografiske udfordringer og tidsmæssige begrænsninger hos informanterne. Onlineformatet indebærer potentielle begrænsninger i interaktionen, såsom øjenkontakt og kropssprog (Kvale & Brinkmann 2015, 204).

4.2 Analysestrategi og behandling af interviewdata

Følgende præsenterer min analysestrategi, med fokus på fire hovedtemaer fra interviewene. Dette understøtter forskningsstrategien og dermed besvarelsen af problemformuleringen. De fem interviews er transskriberet for at muliggøre kodning og efterfølgende analyse (Kvale og Brinkmann 2015, s. 238). Omsætningen af samtale til skrift kan medføre tabet af sproglige nuancer og kræver således omhyggelig fortolkning (ibid., 235-236). Interviewene er som transskriberet ordret, men indeholder ikke interjektioner som "øh" (ibid., 239). Det er væsentligt for reliabiliteten, at transskriptionsarbejdet er udført med bevidsthed om konsekvenserne af sproglige til- og fravalg (ibid., 244). Jeg har tilgået kodningen på et datastyret grundlag, hvor min eksisterende viden forkastes og empiriske tematikker læses frem (ibid., 263).

De fire centrale tematikker er identificeret gennem denne proces, hvor jeg identificerede tilsvarende narrativer og holdninger. Disse temaer omfatter overgangens realiteter og erfaringer med jobsøgningsprocessen efter uddannelsen, forholdet mellem arbejdsmarkedets forventninger og egne kompetencer, RUC's rolle i overgangsprocessen, og kandidaternes selvopfattelse og identitet i overgangsperioden. Analysestrategien fastholder en fænomenologisk tilgang og skaber mulighed for teoretisk forståelse, der stammer direkte fra interviewene. Jeg anvender projektets teoretiske rammeværk, overgang og employability, for at kontekstualisere de humanistiske kandidaters oplevelser i diskussionen. I analysen søger jeg at bevare åbenhed overfor ligheder og forskelle, uden at påtvinge empirien i en forudbestemt ramme.

4.3 Kvalitetsvurdering

Der skal forekomme en "[...] sammenhæng mellem det, man ønsker at undersøge, og det, man faktisk undersøger for at sikre videnskabelig kvalitet." (Hussain & Kristensen 2019, 20). Det forudsætter kvalitetskriterier, hvor en indbyrdes sammenhæng mellem alle undersøgelsens dele opretholdes. Det inkluderer aspekter såsom gennemsigtighed, generaliserbarhed og etiske overvejelser, hvilket belyses i følgende afsnit (ibid.).

4.3.1 Gennemsigtighed og generaliserbarhed

I kvalitativ forskning kan gennemsigtighed være en måde, hvorpå undersøgelsens kvalitet afvejes (Jensen og Kvist 2019, 56; Tanggaard & Brinkmann 2015, 523). Selvom dybdegående interviews med få informanter kan give værdifuld indsigt i givne oplevelser, er det vanskeligt at sige, hvorvidt resultaterne kan generaliseres. Derfor sørger jeg for at formulere konklusionerne med forsigtighed, og at det tydeligt fremgår, at undersøgelsen hovedsageligt giver indblik i de fem informanters perspektiver. Jeg sikrer derudover, at min undersøgelse er gennemsyret af transparens, ved at vise hvilke til-og fravalg jeg har foretaget i løbet af processen, samt hvorfor og har tilført gennemsigtighed i projektet ved at forholde mig kritisk til mit metodevalg og reflekteret dennes bidrag såvel som begrænsninger. Jeg er desuden kendt med vigtigheden af forskningsintegritet, hvor jeg kender til mit etiske ansvar i hensynet til de deltagende informanter i projektet (Kristensen & Hussain 2019, 81;84). Samtidig erkender jeg, at brugen af snowball-metoden i forbindelse med rekrutteringen af en af informanterne, kan påvirke undersøgelsens validitet. Jeg reflekterer over dette med henblik på at tilføre gennemsigtighed i min undersøgelse, og bestræbe mig på at udføre et troværdigt projekt (ibid., 82).

5 Analyse

I analysen vil jeg gå på 'opdagelse' i de humanistiske kandidaters livsverdener og der lægges, jf. den fænomenologiske vidensforståelse, overvejende vægt på de humanistiske kandidaters subjektive oplevelser. Temaerne er styret af opdagelser og perspektiver fra empirien og er således tilgået induktivt. For at kontekstualisere undersøgelsens genstandsfelt, sammenholder jeg analysen med min teoretiske forståelse af overgangs- og employability-begrebet i diskussionen. Ved at vente med at inddrage teori til diskussionsdelen, sikrer jeg, at analysen forbliver tro mod de oplevelser, der studeres, uden at være påvirket af teoretiske antagelser.

5.1 Overgangens realiteter

5.1.1 At finde motivationen igen og igen

Flere af de humanistiske kandidater ser tilbage på overgangen som en tid, med praktiske udfordringer og nye erfaringer. Mads, som er arbejdsløs, beskriver det som en slagmark, der er svær at navigere i. Hans fremhæver særligt den demotiverende natur af jobsøgningen, når der ikke opnås jobsamtaler, hvilket efterlader ham med en række ubesvarede spørgsmål:

"Det sværeste er nok at holde motivationen for at finde et job. Men det er nok også fordi, at man ikke kommer til nogle samtaler - eller at jeg ikke er kommet til nogle samtaler endnu. I og med, at jeg ikke kommer til nogle samtaler, kan jeg jo ikke vide, jamen, er det fordi jeg har et dårligt CV? Eller er det fordi, de ansøgninger jeg skriver, er ekstremt dårlige? [...] Men der sker ikke noget. Så ved man ikke, hvad man skal gøre" (Mads)

Manglen på feedback skaber for Mads en følelse af at være tabt i systemet, og han sammenligner det at sende en ansøgning afsted med at sende en raket ud i rummet: *"[...] og håbe på, at man får noget kommunikation tilbage fra nogle 'aliens'.* (Mads). Måden, hvorpå han beskriver sit møde med arbejdsmarkedet tegner et billede af en markant kløft mellem forventninger og virkelighed og fremstår nedtrykt i sine fortællinger. Han lægger ikke skjul på, at han finder de potentielle arbejdsgiveres manglende kommunikation uhensigtsmæssig og lader generelt til at være hæmmet af sin manglende motivation for at finde et arbejde.

Rikke, som også er ledig, beskriver hvorledes hun har modtaget adskillige afslag i jobsøgningsprocessen: "*Hvis du har et jobopslag hvor du har skrevet en megagod ansøgning, et megagodt CV og fået sendt det afsted og tænker 'der står mit navn på det job der' og så får du at vide, 'det gjorde der så ikke', så er det lidt svært.*" (Rikke). Hendes udtalelse understreger en emotionel udmattelse, som hun oplever i mødet med jobmarkedets realiteter. Hun sætter ord på en tomhedsfølelse, som hun har oplevet i perioden efter hun blev færdiguddannet: "*Den [overgangen] har været hård, men den har været lærerig og også lidt lang.*" (Rikke). I løbet af interviewet beskriver hun gentagende gange overgangen som værende hård.

"[...] politikerne har fået den her skidegode ide, at når du har været nyuddannet tre måneder, så går du ned i dagpengesats, hvis man ikke har fået et arbejde. Jeg får næsten det samme nu som jeg gjorde på SU, men nu har jeg jo ikke noget studiejob til at rette op på min økonomi, så hvordan skal jeg få et liv til at hænge sammen nu?" (Rikke)

Der kan spores en opgiveness hos Rikke, som retter sin utilfredshed mod det politiske system. Hun er fortvivlet over sin situation og de begrænsede ressourcer hun har til rådighed, er hæmmende i hendes hverdagsliv. Rikke beskriver hvorledes hendes sagsbehandler forsikrede hende om, at hun med sin interessante profil, hurtigt ville komme i arbejde. Da det ikke er tilfældet, kan man fornemme en skuffelse i hendes fortællinger. Mette, som er i en fuldtidsansættelse, ser tilbage på overgangen og adresserer en af udfordringerne ved jobsøgningsprocessen:

"Det var bare sindssygt demotiverende det her med at lægge så meget energi i at få lavet en virkelig god ansøgning, men at den højst sandsynligt slet ikke bliver kigget på, fordi man bliver valgt fra, uden man overhovedet har chancen for at blive valgt til." (Mette).

Mettes oplevelse af at blive overset, er med til at vanskeliggøre de mentale aspekter af overgangen og holde fast i håbet om at finde fodfæste i arbejdslivet. Hun tilføjer: "*Jeg synes, at det siger meget, at efter et år som ledig, så var vi ud af det hold på 20 på performance design, som blev færdige den sommer, var det kun tre til fem, der havde et eller andet job.*" (Mette). Dette fremhæver frygten for at være langtidsledig og at indfinder sig hos flere af de humanistiske kandidater.

5.1.2 Et spil

Frederik og Johannes giver indblik i det de beskriver som en overvældende overgang fra et velkendt studiemiljø, til et konkurrencepræget arbejdsmarked:

"[...] det kom lidt bag på mig hvor tidskrævende og hårdt det er [...] jeg godt kan mærke der er konkurrence om at få de stillinger. Det skal jeg også lige vænne mig til. Jeg tænkte egentlig meget optimistisk, om det at skulle søge arbejde. Men det er virkelig et svært spil at træde ind i [...]" (Johannes)

Johannes' fortællinger om jobsøgningen som et 'spil', afspejler den omfattende tilpasning, der kræves af de unge. Johannes, der arbejder som vikar, oplever at befinde sig i en uvant livssituation, hvor mødet med arbejdslivet virker fremmed. På trods af usikkerheden ved en vikaransættelse, fortæller han dog at det er positivt at være foruden den læsebyrde han oplevede som studerende. Frederik, som er i beskæftigelse, beskriver en uvished, som han forbinder med overgangen: *"Du går fra en verden du kender rigtig godt til en verden du kender meget lidt."* (Frederik). I modsætning til de fire andre informanter, fremstår Frederik som afklaret med overgangens realiteter og beskriver dem på mere rationel vis. Han var som nyuddannet kun arbejdsløs i få måneder og har siden haft et fast arbejde. Han er i sine refleksioner bevidst om de risici der medfølger som nyuddannet og italesætter ikke overgangen som værende en mentalt belastende periode.

5.1.3 Delkonklusion

Dette tema, har haft til formål at belyse hvorledes de fem humanistiske kandidater hver især har oplevet overgangen og særligt jobsøgningen. Perioden er præget af emotionelle og praktiske udfordringer, som fremgår af udtalelserne fra samtlige informanter. Disse individuelle oplevelser tegner et billede af en fælles kamp mod manglende motivation og systemiske barrierer i deres oplevelser med at navigere det konkurrenceprægede arbejdsmarked. Derudover er det væsentligt at fremhæve at de fem informanters oplevelser og fortællinger er forskellige, hvortil deres erfaringer præger deres verdenssyn.

5.2 Arbejdsmarkedets forventninger versus egne kompetencer

5.2.1 Hvorfor havde jeg ikke et studierelevant job?

Nogle af interviewpersonernes udsagn afspejler frustration over arbejdsmarkedets fokus på 'kvantificerbare erfaringer' frem for de kvalitative, humanistiske kompetencer, de har erhvervet sig gennem deres uddannelse. Dette spændingsfelt mellem systemets forventninger og deres egne kompetencer er kernen i deres oplevelser. Mads udtrykker ærgrelse over sin manglende relevante erhvervs erfaring, samt hvordan dette hæmmer hans jobsøgning:

"Det er, hvad det er, at jeg ikke har haft mere relevant erfaring inden for mit felt [...] hvis jeg nogensinde skal leve et liv igen, i en ny krop, håber jeg på, at jeg ikke underminerer det faktum, at det er skidesmart at få et studierelevant job. Det har jeg ikke haft i den tid jeg har været på RUC"

(Mads)

Mads' refleksioner peger på en forståelse af arbejdsmarkedets strukturer og forventninger, som han føler sig ude af stand til at imødekomme og tilføjer, at han ofte har oplevet ikke at kunne leve op til jobopslagernes krav. Han har gjort sig en del tanker om hvad han kunne have gjort anderledes for at øge sine muligheder for at komme i arbejde. Han er tydeligt medtaget af sin situation og lægger gennemgående vægt på alt det han ville ønske han vidste om arbejdsmarkedet inden han blev færdiguddannet. Johannes påpeger en ubalance i arbejdsgivernes vurderinger:

"[...] jeg har en oplevelse af at arbejdsgivere laver vurderinger der baserer sig på nogle kvantitative betragtninger og det synes jeg er ærgerligt, fordi det gør jo, at mange nyuddannede får svært ved at få arbejde [...] Jeg tænker, at der er en eller anden ubalance i hvordan man forstår erfaring, og det kunne gavne, at man prioriterer en mere kvalitativ erfaringsvurdering" (Johannes)

(Johannes)

Johannes påpeger, at en fire dages arbejdsuge som et hensigtsmæssigt tiltag for skabelsen af et mere meningsfuldt arbejdsliv. Ifølge ham fordrer dette et radikalt politisk skift, hvor kapitalistiske værdier vendes ryggen. Det tyder på, at informanternes personlige oplevelser, former deres

reaktioner på arbejdsmarkedets krav. Mette erkender hvordan akademiske præstationer ikke nødvendigvis kan konverteres til arbejdsmarkedsrelevans og at hun skulle have prioriteret studiejob fremfor høje karakterer. Informanterne er enige om vigtigheden i at erhverve sig et studiejob, selvom flere af dem ikke har haft et og dermed har måttet erkende dette på bagkant. Frederik taler om udfordringen ved at omsætte teoretiske studiekompetencer til praktiske arbejdskompetencer:

"[...] min erfaring er, at der går nogle år før du sætter den faglighed, du har fået med fra studiet i brug, fordi når du skal ud på arbejdsmarkedet, er din uddannelse jo selvfølgelig en adgangsbillet til at kunne søge nogle stillinger, men der er mange af de kompetencer, du skal bruge, som du selv skal skabe." (Frederik).

Frederik reflekterer over hvordan der for ham har været en forsinkelse i anvendelsen af fagligheden erhvervet fra studierne, til praktisk anvendelse i arbejdslivet. Han har været på arbejdsmarkedet i nogle år og har haft større held som jobsøgende end de øvrige informanter, hvilket kommer til udtryk i hans fortællinger.

5.2.2 At være ledig er et fuldtidsjob

"Det at være ledig og søge job, er et fuldtidsarbejde i sig selv." (Rikke). Rikke beskriver mødet med et forventningspres, hvori hun føler sig nødsaget til at opfylde en lang række urealistiske kriterier for ikke at blive sorteret fra. Der kan spores en tilværelse præget af uvished hos flere af informanterne: *"[...] der er mange der ikke kender den [uddannelsen]. Så er jeg blevet mødt med sådan en undren og en 'nå, men vi vil hellere have en cand.merc.'"* (Rikke).

Rikke beskriver det at blive mødt med skepsis over uddannelsens relevans og afspejler en manglende anerkendelse af humanistiske uddannelser i samfundet. Mette deler den samme oplevelse, hvor hendes uddannelse har været en hæmsko i jobsøgningen og påpeger, at arbejdsgiverne sjældent ved hvad performance design indebærer. Hun har oplevet, at hendes brede vifte af kompetencer er blevet overset og fravalgt som følge af hendes uddannelsesbaggrund.

5.2.3 Delkonklusion

Informanternes måder at skabe mening mellem arbejdsmarkedets forventninger og deres egne kompetencer er central i deres oplevelse af overgangen, som kan være vanskelig at navigere i. Samtidig tyder det på, at individet er medskabere af sit eget arbejdsliv. Arbejdsmarkedets præferencer, angående kvantificerbare egenskaber, fremfor kvalitative humanistiske kompetencer, fremhæves ligeledes. Vigtigheden af praktisk erfaring understreges, hvor studiejobs beskrives som afgørende, til trods for, at flere af interviewpersonerne ikke har haft relevant arbejde i studietiden.

5.3 Uddannelsesinstitutionens rolle i overgangen

5.3.1 Manglende forberedelse

Der forekommer hos informanterne en kritik af RUC's rolle i den indledende del af overgangen, før indtræden på arbejdsmarkedet. De beskriver en manglende udfyldelse som en forberedende instans, der skal agere springbræt for de studerendes professionelle liv. De fem informanter er enige om, at deres uddannelsesinstitution har spillet en betydelig rolle for overgangen. De fortæller hver især om, hvordan de fandt undervisningen utilstrækkelig, hvad angår arbejdsmarkedsrelateret indhold:

"Jeg var skuffet over at man ikke fra RUC's side har været dygtigere til at forme projekterne, så de har en mere praktisk relevans [...] der er behov for, at man havde fokus på styret proces og der er nogle konkrete udfordringer, man ikke skal forholde sig til, når man skriver et projekt på RUC, som er en kæmpe udfordring når man laver forandringer i virkeligheden [...] det er min oplevelse at RUC ikke klæder dig særligt godt på til at omsætte dine erfaringer eller kompetencer til noget, der er værdifuldt for dig, særligt i starten af arbejdslivet" (Frederik)

Frederiks udtalelse ses som en kritik af RUC's tilrettelægning af projektarbejdet, idet muligheden for at integrere virkelige problemstillinger ikke udnyttes. Han tillægger samspillet mellem teori og praksis betydning, for at gøre projektarbejdet meningsfuldt. Han påpeger dog, at RUC har lært ham at styre processer og være problemorienteret i gruppesammenhænge, hvilket har

gavnet hans arbejdsliv. Hans kritik går igen hos Mads, som ikke oplever at være blevet klædt på til arbejdsmarkedet af RUC, samt at uddannelsessystemet skal indrette sig mere efter arbejdsmarkedet, som indretter sig efter resten af verden og den teknologiske udvikling. Mette fortæller:

”Nu er man bare lukket ud i den store vide verden og så må man selv finde ud af det derfra. Altså jeg var ikke klædt på fra RUC’s, og jeg ved heller ikke om det er deres ansvar, men jeg havde i hvert fald ikke fornemmelsen af at blive skubbet i nogle retninger” (Mette)

Både Mads og Mette tillægger studietiden en central betydning for deres oplevelser af overgangen. Der kan nærmest spores en bebrejdelse i måden, hvorpå de omtaler deres uddannelsesinstitution på. Mads påpeger tilmed, at det er uddannelsessystemets ansvar at følge det accelererende samfund.

5.3.2 At tage sagen i egen hånd

De fleste af informanterne har måttet erkende nødvendigheden i at tage sagen i egen hånd, i håbet om at få et job. Her fortæller primært Johannes, Mette og Rikke om hvorledes de har været opøgende både som studerende, og efter de blev færdiguddannede:

”[...]jeg synes det er kedeligt at sidde på jobkurserne. Det er intetsigende og jeg det giver ikke mening, fordi det er sådan noget med ’hvordan kan du blive en bedste ansøger?’ Jeg skal åbenlyst konkurrere med andre. Jeg skal være opportunistisk og udnytte situationen og det er nogle værdier, jeg ikke tillægger særlig stor betydning. Men jeg gør det alligevel, fordi der er ikke andre alternativer” (Johannes)

Rikke har taget kurser gennem sin A-kasse, bl.a. i forandringsledelse og påpeger: *”[...] jeg sidder ikke bare på min flade og venter på der er nogen der giver mig et arbejde.”* (Rikke). Selvom Johannes og Rikke begge har været proaktive i forsøget på at øge sine jobmuligheder, viser ovenstående citater, to forskellige synspunkter. De mener begge, at der er en kløft mellem studietiden og tiden som færdiguddannet, men Johannes kritiserer det konkurrenceprægede element i jobsøgningen og finder det tilmed intetsigende. Rikke fokuserer på sit eget aktørskab i jobsøgningen

som et vilkår, hvilket Mette ligeledes beskriver: *"Jeg tog et kursus [...] som egentlig havde en lidt mere CBS'et tilgang til hvordan man kan skabe værdi på en arbejdsplads. Og det var det, jeg følte jeg manglede fra RUC."* (Mette). Jeg ser de tre informanternes fortællinger som et udtryk for, at overgangen er en vanskelig periode. Det er en tid, hvor de har gjort sig erfaringer, som afspejler deres livsverdener. Johannes udtrykker en større kritik af samfundets indretning og den præstationskultur han er en del af. Dette fremhæver en konflikt mellem personlige værdier og de krav, arbejdsmarkedet stiller. Rikke, Mette, Frederik og Mads mønter deres negative oplevelser på RUC og fremstår mere afklarede med de krav de bliver mødt med. Rikke og Mettes erfaringer illustrerer en følelse af at skulle kompensere for mangler i universitetsuddannelsen gennem supplerende kurser.

5.3.3 Delkonklusion

Samlet set afslører informanternes erfaringer et fælles tema: RUC's manglende evne til at forberede studerende til arbejdsmarkedet, især i form af praksisorienterede projekter og arbejdsmarkedsrelateret undervisning. Således falder ansvaret for overgangens udfald i følge Mads, Mette og Rikke delvist tilbage på RUC, hvorimod Frederik, trods sin kritik af projekternes relevans, forholder sig til de aspekter, der gør RUC til et unikt universitet. Johannes' kritik falder i højere grad på det konkurrenceprægede arbejdsmarked. Den betydning informanterne tillægger deres uddannelsesinstitution, tegner et billede af, at den del af overgangen der påbegyndes under uddannelsen, er afgørende.

5.4 Selvopfattelse og identitet

Samtlige informanter har oplevet overgangen som værende transformerende for i deres selvopfattelse og identitet, i et eller andet omfang. I ovenstående er det blevet klart, at de har stået overfor en skelsættende periode, som har påvirket dem personligt. Ovenstående analyse eksemplificerer nogle af de faktorer, der ligger til grund for det personlige, følelsesmæssige aspekt af overgangen, for den enkelte informant.

5.4.1 Har jeg det der skal til?

I interviewene beskriver informanterne en overgang, ikke blot fra uddannelse til arbejde, men også fra en indledende optimisme til tvivl og usikkerhed omkring egne evner. Dette er bl.a. som et resultat af gentagne afslag i jobsøgningen:

"Man kan nogle gange godt sidde i en situation, hvor man tænker 'jamen er jeg egentlig kvalificeret nok?' [...] Man kan nogle gange tvivle på sine egne evner, når man ikke kommer til nogle samtaler og tvivle på, om man egentlig har det, der skal til" (Mads)

Mads beskriver følelsen af at tvivle på sig selv grundet de mange afslag han har oplevet i jobsøgningsprocessen. Han fremstår opgivende og fortvivlet over, hvorfor han endnu er ledig. En lignende følelse ses hos Rikke, hvor gentagne afslag afføder følelsen af ikke at være god nok. I sin videre refleksion over at blive valgt fra, bliver det tydeligt, at dette er et dybt personligt anliggende for Hende. Hun oplever et forventningspres fra flere fronter og konstaterer: *"der er en grænse for hvor meget du kan presse ind i et ungt menneske[...]"* (Rikke).

5.4.2 Et identitetstab

Frederik beskriver overgangen som en periode, hvor man går fra at være studerende, med en forestilling om ubegrænsede muligheder, til at være færdiguddannet og opleve det stik modsatte: *"Jeg tror rigtig mange af os oplever en eller anden grad af identitetstab, når vi går fra at være studerende til at være den uden erfaring, den på dagpenge, den der ikke har et arbejde. Det er jo et ret kraftigt diskursskift, hvor din selvopfattelse ændrer sig."* (Frederik). Frederiks erfaringer giver et billede af at overgangen fra at være studerende til jobsøgende indebærer et skifte i selvopfattelsen. Denne oplevelse af tabt identitet og kompetence viser, hvordan informanternes selvforståelse er tæt knyttet til deres sociale og professionelle roller. Samtidig er det tydeligt, at deres individuelle identitet og selvforståelse revideres i lyset af de eksterne omstændigheder, de bliver mødt med i overgangen, og hvordan disse erfaringer er subjektive. Mettes oplevelser afspejler følelsen af afmagt i jobsøgningen:

"Mit selvværd og min selvtillid fik et ordentligt hak og det er jo bare en vanvittig svær proces det her med at være jobsøgende. Man siger det er et hårdeste job man kan have. Der er enormt langt mellem succeserne [...] til sidst oplevede jeg lidt en magtesløshed." (Mette)

Mette beskriver ligeledes, at hun har følt sig ensom og svigtet i overgangen, og at det har taget hende tid at finde sig selv og sin plads i arbejdslivet. De gentagne afslag hun har oplevet, beskriver ikke kun en praktisk udfordring, men også hvorledes dette påvirker hende på et personligt plan, hvilket går igen hos flere af de øvrige informanter.

5.4.3 Delkonklusion

Ovenstående oplevelser understreger, hvordan overgangen fra uddannelse til arbejdsliv kan medføre dybdegående ændringer i individers selvopfattelse og identitet. Fænomenologisk analyse af disse fortællinger afslører kompleksiteten i individets oplevelser og deres konstante kamp for at finde mening og retning i en udfordrende periode af deres liv. De beskriver hver især hvordan overgangen har fået dem til at betvivle deres egne kompetencer og værdi på arbejdsmarkedet. Dette gælder primært de informanter der enten er ledige eller har haft voldsomme personlige oplevelser i overgangen.

6 Diskussion

6.1 Empiriske resultater

På baggrund af mine analytiske observationer er det tydeligt, at oplevelsen af overgangen fra studieliv til arbejdsliv varierer betydeligt mellem de fem informanter. Dette inkluderer forskelle i personlige erfaringer, forventninger og hvordan de hver især navigerer i overgangsfasen. Der kan spores en tydelig forskel i deres oplevelser med overgangen. For to er det lykket, men for de resterende tre er ønsket om at blive fastansat endnu ikke blevet til virkelighed. Her spiller deres individuelle valg og personlige omstændigheder en afgørende rolle for deres erfaringer i processen. Trods de individuelle faktorer, beskriver kandidaterne alle overgangen som både kompleks og udfordrende. Det er tydeligt, at denne indebærer en række emotionelle og praktiske vanskeligheder, der påvirker deres selvopfattelse, samt deres professionelle identitet. Oplevelserne kommer f.eks. til udtryk gennem deres beskrivelser af en manglende forbindelse mellem de kompetencer, de har erhvervet sig gennem deres uddannelse, og de krav og forventninger, de møder på arbejdsmarkedet. Især oplever de en diskrepans mellem teoretisk viden og praktiske færdigheder. De udtrykker ligeledes, at deres manglende forberedelse med arbejdsmarkedets realiteter, delvist skyldes en mangel i deres undervisning som studerende, men erkender vigtigheden af deres eget aktørskab i overgangen. Overgangsprocessen medfører en betydelig ændring i informanternes selvopfattelse og identitet, hvor flere oplever et tab af selvtilid i lyset af arbejdsløshed eller udfordringer med at finde et relevant job. Denne usikkerhed kommer også til udtryk i deres refleksioner over RUC's rolle i overgangen til arbejdsmarkedet, hvor en følelse af, at universitetet ikke at være tilstrækkeligt forberedt på de krav og udfordringer, de står overfor i det professionelle liv, er fremtrædende. Der er således hos informanterne en erkendelse af at succesfuld integration på arbejdsmarkedet både afhænger af egne handlinger, men også de strukturelle omstændigheder. Her reflekterer informanterne over en deres personlige ansvar, men også over de eksterne udfordringer, som begrænser deres muligheder.

6.1.1 Overgangens teoretiske bidrag

Jørgensens udlægning af overgangen relaterer til informanternes oplevelser af at bevæge sig fra et velkendt studiemiljø til et ofte konkurrencepræget arbejdsmarked. Inden for denne overgangsforståelse er behovet for at gentænke måden hvorpå begrebet tilgås i forskningen på

central. Projektets teoretiske tilgang til overgangen understreger vigtigheden af at anerkende overgangssystemets strukturelle og institutionelle natur. Overgangens udfordringer kan ikke alene tilskrives kandidaternes individuelle valg eller mangler, men må også ses i lyset af de bredere systemiske og strukturelle forhold, hvilket stemmer overens med informanternes beskrivelser. Dette perspektiv opfordrer til at betragte overgangen, og dermed deres oplevelser, i en bredere kontekst.

De udtrykker en følelse af identitetstab og en nedjustering af deres selvopfattelse i denne proces. Dette understøttes af Jørgensens teori om overgangen som en kompleks, ikke-lineær proces, der indebærer både risici og muligheder for de unge. Overgangen fremstår som en tid, hvor individets valg og erfaringer spiller en central rolle, men samtidig præges af usikkerhed og tilpasningsvanskeligheder. I flere af analysens temaer, har projektets teoretiske overgangsforståelse vist sig gældende i informanternes fortællinger. Informanternes refleksioner tegner et billede af overgangen som værende af dynamisk og usikker natur og som en vekselvirkning mellem individualitet og strukturelle barrierer i skabelsen af deres karriereveje. Hos nogle af informanterne ses dette gennem tilegnelsen af nye kompetencer gennem ekstra kurser, mens det hos andre er overvejelser om vigtigheden af praktisk erfaring. Samtidig lægger de ikke skjul på det systemiske aspekt, hvor nogen føler sig svigtet af deres uddannelsesinstitution, andre kritiserer arbejdsmarkedet og det politiske system. Projektets teoretisering af overgangen kan bidrage til at integrere perspektiverne omkring strukturelle forhold og individuel handling i forståelsen af humanistiske kandidaters erfaringer.

6.1.2 Employability-teoriens bidrag

I projektet fokuserer employability på de kompetencer, der øger chancerne for at opnå ansættelse (jf. teori; employability). Informanterne giver udtryk for en kløft mellem de kompetencer, de har tilegnet sig gennem deres uddannelse, og arbejdsmarkedets forventninger. Dette rejser spørgsmålet om hvor central en rolle uddannelsesinstitutioners spiller i at forberede studerende til indtræden på arbejdsmarkedet. Informanterne påpeger her, at studiets fokus på teori frem for mere praksisorienteret undervisning, fremstår som en begrænsning for forbedring af deres employability. Denne betragtning peger på nødvendigheden af at integrere mere arbejdsmarkedsorienteret indhold i uddannelsesprogrammerne. Employabilityteorien bidrager til en forståelse af de egenskaber og færdigheder, kandidaterne må besidde for at komme i

beskæftigelse. Der skelnes dog mellem det institutionelle og det individuelle aspekt, hvor begge spiller en rolle for at sikre ansættelsesparathed, hvortil en konkretisering af disse færdigheder ikke eksisterer. Dog siger teorien, jf. problemfeltet, noget om studerendes opfattelser af, hvordan deres akademiske kvalifikationer påvirker deres jobmuligheder efter endt uddannelse. Informanterne reflekterer over lignende aspekter erkender, at de hver især kunne have handlet mere hensigtsmæssigt i overgangen. Der er både i teorien og hos informanterne enighed om, at deres universitetsgrader er vigtige, men ikke tilstrækkelige for at sikre sig en god position på arbejdsmarkedet. De erkender, at det kræves mere end blot en akademisk kvalifikation for at skille sig ud i et konkurrencepræget jobmarked. De forstår hvorledes udfaldet af deres fremtidige karrierer er mere komplekse end blot et eksamensbevis, der viser, at de har taget en lang videregående uddannelse, hvilket stemmer overens med projektets teoretiske betragtninger. Flere informanter udtrykker, at de ikke føler sig tilstrækkeligt forberedte på arbejdsmarkedets realiteter. Det stigende udbud af kandidater med lignende profiler, øger konkurrencen og nødvendiggør yderligere specialisering, for at øge employability.

6.1.3 Teorierne i samspil

På baggrund af analysen og ovenstående teoretiske iagttagelser er det tydeligt, at overgangen fra uddannelse til arbejdsliv både er kompleks og foranderlig. Her finder jeg integrationen af mikro- og makroperspektiver, som de to teorier kan bidrage med, afgørende. En sådan integreret tilgang anerkender den dynamiske og gensidige påvirkning mellem individets egne valg og bestræbelser – et fokus fra employabilityteorien – og de bredere sociale og strukturelle forhold, som er fremhævet i overgangsteorien. På et mikroplan ser vi det enkelte individ, udstyret med en unik samling af færdigheder, erfaringer og personlige ambitioner. Denne individuelle dimension af employability sætter fokus på, hvordan den enkelte proaktivt kan forbedre sine chancer på arbejdsmarkedet ved at udvikle relevante kompetencer, forstå og tilpasse sig markedets krav, og tilegne sig praktisk erfaring. Men denne personlige udviklingsrejse foregår ikke i et vakuum. Den formes og påvirkes af en række eksterne faktorer, som udgør det makroperspektiv, der er central i overgangsteorien. Her findes det komplekse system, der omgiver individet. Det inkluderer arbejdsmarkedets tilstand, uddannelsesinstitutionernes strukturer, samt bredere politiske tendenser. Disse makrofaktorer skaber rammerne, indenfor hvilke de humanistiske kandidater må navigere. De kan både præsentere muligheder og barrierer, som kan påvirke

overgangsprocessen betydeligt. For eksempel kan et omskifteligt arbejdsmarked kræve konstant tilpasning og udvikling af nye færdigheder, mens strukturelle barrierer som socioøkonomisk ulighed kan begrænse adgangen til visse karriereveje. Det er i dette komplekse samspil mellem individ og system, at forståelsen af overgangen fra uddannelse til arbejdsliv virkelig tager form. De humanistiske kandidater er ikke passive modtagere af eksterne forhold. De er aktive deltagere, der søger at navigere, tilpasse sig og påvirke deres egen karrierevej. På samme tid er deres bestræbelser formet og til tider begrænset af de strukturelle vilkår, de opererer under. De to teorier kan i samspil med hinanden således bidrage til en forståelse af, at en dynamisk interaktion mellem individ og system, er nøglen til en bredere forståelse af overgangen.

6.1.4 Nye indsigter?

Analysen har vist, at overgangen for de fem informanter er en yderst personlig og emotionel proces. Denne indsigt er ikke fremhævet i den eksisterende teori, hvilket sætter fokus på nye perspektiver. På den ene side er dette aspekt af overgangen, ikke fuldt ud udforsket i traditionelle teorier om overgangen fra uddannelse til arbejdsliv. På den anden side skal man ikke se bort fra, at der kan forekomme markant forskel på oplevelsen af overgangen, afhængig af uddannelse og andre socioøkonomiske faktorer. Projektets empiriske indsigter åbner op for perspektiver på det at være humanistisk kandidat fra RUC i overgangen, men også for mere omfattende undersøgelser af dette. Observationerne peger yderligere på en konkret kløft mellem, hvad de lærer på deres uddannelse, og de færdigheder og erfaringer, arbejdsmarkedet efterspørger. Dette understreger behovet for en mere integreret tilgang i uddannelsessystemet, hvor der er større fokus på praktisk erfaring og arbejdsmarkedsrelevante kompetencer. Deres egne refleksioner over vigtigheden af relevant erfaring, er ikke endeligt konkretiseret i employability-teorien. Dette indikerer et behov for at revidere forståelsen af, hvad der bidrager til en succesfuld overgang til arbejdslivet.

Undersøgelsen viser et spændingsfelt mellem individuelt aktørskab og strukturelle barrierer, hvis kompleksitet ikke fuldt kan dækkes på baggrund af de valgte teorier. Således kan det være relevant at undersøge oplevelsen af overgangen for humanistiske kandidater fra RUC yderligere, med en mere holistisk tilgang.

7 Konklusion

Projektet har belyst hvordan humanistiske kandidater fra RUC oplever overgangen fra uddannelse til arbejdsliv. Med en fænomenologisk vidensforståelse og en kvalitativ tilgang til empiriindsamlingen, har jeg undersøgt hvorledes fem informanter, der alle har forskellige humanistiske uddannelse fra RUC, har forskellige erfaringer og refleksioner over denne periode. De empiriske iagttagelser er derudover blevet diskuteret i samspil med teorierne om overgang og employability og for at afgøre, hvordan disse kan bidrage til informanternes betragtninger, men også hvorvidt de adskiller sig fra hinanden.

Projektet har vist, at overgangen opleves individuelt og medfører personlige konsekvenser hos informanterne. Overgangen påvirkes af en række faktorer, herunder personlige valg, eksterne omstændigheder og den enkeltes evne til at navigere i processen. Samtidig er der en klar indikation af, at RUC spiller en central rolle i den forberedende del af overgangen. Her udtrykkes behovet for en stærkere kobling mellem teori og praksis, for at øge kandidaternes beskæftigelsessevne. Undersøgelsen har derudover vist, at overgangen indebærer psykologiske udfordringer hos dem, som skildrer usikkerheder, identitetskriser og manglende motivation som et vilkår i perioden. Dette indikerer behovet for at forebygge konsekvenserne, ved at imødekomme nogle af de afgørende parametre, der øger beskæftigelsesmulighederne. Foruden praktisk undervisning har dette i høj grad vist sig at være vigtigheden af at prioritere studierelevant arbejde, hvilket flere af informanterne først har erkendt vigtigheden af retrospektivt. Der har således kunne spores en erkendelse af vigtigheden af eget aktørskab, samt evnen til at tilpasse sig arbejdsmarkedets dynamik og foranderlighed, gennem løbende udvikling af kompetencer og erfaringer. Samtidig rettes kritikken mod politiske instanser og det konkurrenceprægede samfund med sit høje forventningspres. Overgangen fra uddannelse til arbejdsliv består således både af personlige valg og ydre faktorer, der i samspil former udfaldet hos de humanistiske kandidater og som kan have vidt forskellige udfald.

8 Perspektivering

På baggrund af projektets konklusioner er det vigtigt at overveje, hvordan mit valg af teori påvirker min tilgang til problemet. Med employabilityteorien tillægger jeg overgangen og de involverede aktører en betydning, hvor forbedring af individets karriere- og jobmuligheder er målet. Mit videnskabsteoretiske fundament har sammen med metoden søgt at trække empirien i en induktiv retning for at fastholde den subjektive oplevelse som undersøgelsens omdrejningspunkt, hvilket mangler i den eksisterende forskning. De kvalitative interviews har givet dybdegående indsigt i de humanistiske kandidaters personlige erfaringer og har derfor bidraget til at besvare problemformuleringen.

Disse perspektiver har vist sig afgørende for at forstå overgangen mere nuanceret, men metoden kan også kritiseres for sin begrænsende generaliserbarhed. Med kun fem informanter kan resultaterne ikke nødvendigvis betragtes som repræsentative for alle humanistiske kandidater fra RUC. Derudover kan min subjektivitet og mine interviewspørgsmål potentielt have farvet deres svar og oplevelser. Grundet begrænsede ressourcer har det ikke været muligt at tage højde for demografiske faktorer såsom køn og alder, selvom det i lignende undersøgelser har vist sig at være relevant (Andersen & Riis 2017).

Derudover fokuserer undersøgelsen primært på individets oplevelser og mindre på de konkrete strukturelle og institutionelle aspekter. Den kritik informanterne retter mod RUC's manglende arbejdsmarkedsrelevante undervisning, kunne således være interessant at udforske nærmere. Selvom deres personlige perspektiver er værdifulde, giver de ikke en fuldstændig forståelse af de bredere socioøkonomiske faktorer, der også influerer overgangen. Endnu et relevant bidrag til projektet ville være et komparativt studie af humanistiske kandidaters oplevelser og arbejdsgivernes perspektiv, særligt med fokus på employability og den danske model. Arbejdsgivernes reelle vurdering af hvilke egenskaber de finder mest værdifulde ved ansættelsen af en nyuddannet humanistisk kandidat, ville give et mere nuanceret billede af overgangen. Hertil kunne andre teorier og metoder bidrage til nye, interessante diskussioner, som ikke er blevet berørt i projektet.

Litteraturliste

- Abel, R. & Deitz, R. (2017). Underemployment in the early careers of college graduates following the great recession. I: C. Hulten & V. Ramey (Red.), *Education, skills, and technical change: Implications for future US GDP growth*. University of Chicago Press.
- Allen, J. & Van der Velden, R. (2001). Educational mismatches versus skill mismatches: effects on wages, job satisfaction, and on-the-job search. *Research Centre for Education and the Labour Market*. Oxford University Press.
- Andersen, L. & Riis, H. (2017). *Fra studie til arbejdsliv: F*** er der sådan nogle idioter herude!* (1. udg.). Frydenlund og forfatterne.
- Andreasen, K. & Rasmussen, A. (2023). To and from the university: employability discourses and narratives of PhD graduates from the social sciences and humanities in Denmark. *Studies in Higher Education*, (48), s. 1551-1562. Routledge.
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2015). *Kvalitative Metoder – En Grundbog* (2. udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Bryman, A. (2021). *Social Research Methods* (6. udg.). Oxford University Press.
- Caroleo, F. & Pastore, F. (2015). Overeducation: A Disease of the School-to-Work Transition System. *Institute for the Study of Labor*. (9049).
- Coertjens, L. et al. (2017). Exploring learning and fit in the transition from higher education to the labour market: A systematic review. *Educational Research Review*.
- Ellis, L. & Purtoft, M. (2010). Too many humanities graduates, says industry. *University Post*, University of Copenhagen. Lokaliseret d. 1/12-2023 på: <https://uniavisen.dk/en/too-many-humanities-graduates-says-industry/>
- Harvey, L. (2001). Defining and Measuring Employability. *Quality in Higher Education*, (7), s. 97-109.
- Hennemann, S. & Leifner, I. (2010). Employability of German Geography Graduates: The Mismatch between Knowledge Acquired and Competences Required. *Journal of Geography in Higher Education*, s. 215-130.
- Hussain, M. & Kristensen, C. (2019). Samfundsvidenskabelige metoder, hvad er det? (s. 15-26) I: C. Kristensen & M. Hussain (Red.), *Metoder i samfundsvidenskaberne* (2. udg.). Samfundslitteratur.
- Hvid, H. (2006). Arbejde og bæredygtighed i historisk perspektiv – frihed og tvang, nødvendighed og bæredygtighed. I Hvid, H. (Red.), *Arbejde og bæredygtighed*. Frydenlund.

- Jensen, M. & Kvist, J. (2019). Hvordan laver man en stærk analysestrategi? (s. 43-58). I: C. Kristensen & M. Hussain (Red.), *Metoder i samfundsvidenskaberne* (2. udg.). Samfundslitteratur.
- Juul, S. (2012). Fænomenologi (66-104). I: S. Juul & K. Pedersen (Red.), *Samfundsvidenskabernes Videnskabsteori – En indføring* (1. udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Jørgensen, C. (2009). Fra uddannelse til arbejde – Ikke kun en overgang. *Tidsskrift for Arbejdsliv*, (1), s. 67-86.
- Jørgensen, C. (2021). *Transitions – overgangen fra uddannelse til arbejdsliv* (s. 183-201). I: A. Jakobsen et al. (Red.), *Arbejdslivet i kritisk perspektiv – Problemstillinger og tendenser* (1. udg.). Frydenlund Academic.
- Knight, P. & Yorke, M. (2003). Employability and Good Learning in Higher Education. *Teaching in Higher Education*, (8), s. 3-16.
- Knight, P. & Yorke, M. (2004). Embedding Employability into the Curriculum. *Learning & Employability Series*.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Leuven, E. & Oosterbeek, H. (2011). Overeducation and Mismatch in the Labor Market. *Institute for the Study of Labor*. (5523).
- Lyonette, C. et al (2017). Occupations and skills of arts, humanities and social sciences graduates and postgraduates. *The British Academy*.
- Madsen, H. (2019). Employability from day one! Litteratur, modeller og begreber. *Erhvervsakademi Aarhus*.
- McQuaid, R. & Lindsay, C. (2005). The concept of employability. *Urban Studies*, (42) s. 197–219.
- Mortensen, E. (2023). Andelen af arbejdsløse færdiguddannede rasler ned, men en gruppe hænger stadig i bremsen. *Danmarks Radio*. Lokaliseret d. 5/12-2023 på: <https://www.dr.dk/nyheder/penge/andelen-af-arbejdsloese-faerdiguddannede-rasler-ned-men-en-gruppe-haenger-stadig-i>
- Musamali, K. (2018). An Examination of Transition Models and Processes: Introduction of an Integrated Approach. *Advances in Social Sciences Research Journal*, (5) s. 235-260.
- Næss, T. & Wiers-Jenssen, J. (2022). Labour market mismatch among master's graduates in the humanities from 1995 to 2015 in Norway. *European Journal of Higher Education*.

- Okay-Somerville, B. & Scholarios, D. (2021). Focused for Some, Exploratory for Others: Job Search Strategies and Successful University-to-Work Transitions in the Context of Labor Market Ambiguity. *Journal of Career Development*. (49) s. 126-143. SAGE.
- Poulsen, B. (2019). Semistrukturerede interviews (s. 97-115). I: C. Kristensen & M. Hussain (Red.), *Metoder i samfundsvidenskaberne* (2. udg.). Samfundslitteratur.
- Støren, L. & Aamodt, P. (2010). The Quality of Higher Education and Employability of Graduates. *Norwegian Institute for Studies in Innovation, Research and Education*.
- Tomlinson, M. (2008). 'The degree is not enough': students' perceptions of the role of higher education credentials for graduate work and employability. *British Journal of Sociology of Education*. (1) s. 49-61.
- Tynjälä, P. et al. (2006). From university to working life: Graduates' workplace skills in practice. *Higher Education and Working Life – Collaborations, Confrontations and Challenges*.
- Uddannelses- og Forskningsministeriet (2021). *Overgangen til arbejdsmarkedet er svær for mange nyuddannede akademikere*. Lokaliseret d. 12/10-2023 på: <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2022/filer/overgangen-til-arbejdsmarkedet-er-svaer-for-mange-nyuddannede-akademikere>
- Yorke, M. (2006). Employability in Higher Education: What it is—What it is Not. *Learning and Employability*. The Higher Education Academy.